

I

(Seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2011/51/EL,

11. mai 2011,

millega muudetakse nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ, et laiendada selle reguleerimisala rahvusvahelise kaitse saajatele

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 79 lõike 2 punkte a ja b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ (pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta) ⁽²⁾ ei kohaldata nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/83/EÜ (miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta) ⁽³⁾ määratletud rahvusvahelise kaitse saajate suhtes.

(2) Võimalus omandada liikmesriigis pikaajalise elaniku staatus pärast teatava aja möödumist on oluline osa rahvusvahelise kaitse saajate täielikust integreerimisest nende elukohaliikmesriiki.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2010. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 11. aprilli 2011. aasta otsus.

⁽²⁾ ELT L 16, 23.1.2004, lk 44.

⁽³⁾ ELT L 304, 30.9.2004, lk 2.

(3) Rahvusvahelise kaitse saajate pikaajalise elaniku staatus on oluline ka Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud liidu põhieesmärgi – majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse – edendamisel.

(4) Rahvusvahelise kaitse saajatel peaks seega olema võimalik omandada pikaajalise elaniku staatus neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigis samadel tingimustel kui muudel kolmandate riikide kodanikel.

(5) Pidades silmas rahvusvahelise kaitse saajate õigust elada muudes liikmesriikides kui see, kes andis neile rahvusvahelise kaitse, on vaja tagada, et kõnealused muud liikmesriigid oleksid teadlikud asjaomaste isikute rahvusvahelise kaitsega seotud taustast, nii et nad saaksid täita oma kohustusi seoses mittetagasisaatmise põhimõttega.

(6) Pikaajalistest elanikest rahvusvahelise kaitse saajaid tuleks teatavatel tingimustel mitmes majandus- ja sotsiaalküsimuses kohelda võrdselt nende elukohaliikmesriigi kodanikega, nii et pikaajalise elaniku staatus oleks ka tegelikuses pikaajaliste elanike integreerimise vahend ühiskonda, kus nad elavad.

(7) Rahvusvahelise kaitse saajate võrdne kohtlemine liikmesriigis, kes andis neile rahvusvahelise kaitse, ei tohiks piirata õiguste ja soodustuste kohaldamist, mis on tagatud direktiiviga 2004/83/EÜ ning 28. juuli 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooniga, mida on muudetud 31. jaanuaril 1967. aastal New Yorgis allkirjastatud protokolliga (edaspidi „Genfi konventsioon”).

- (8) Direktiivis 2003/109/EÜ sätestatud tingimusi pikaajalise elaniku õiguse kohta elada muus liikmesriigis ja omandada seal pikaajalise elaniku staatus peaks kohaldama ühtemoodi kõikide kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on omandanud pikaajalise elaniku staatuse.
- (9) Rahvusvahelise kaitse saajate kaitset käsitleva vastutuse ülekandmine jääb käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja.
- (10) Kui liikmesriik kavatab tema juures pikaajalise elaniku staatuse omandanud rahvusvahelise kaitse saaja mõnel direktiivis 2003/109/EÜ sätestatud alusel välja saata, peaks kõnealuse isiku suhtes kehtima kaitse tagasisaamise vastu, mis on tagatud direktiiviga 2004/83/EÜ ja Genfi konventsiooni artikliga 33. Sel eesmärgil on vaja ette näha, et kui isikule on antud rahvusvaheline kaitse muus liikmesriigis kui see, kus ta hetkel pikaajalise elanikuna elab, võib seda isikut välja saata üksnes liikmesriiki, kes andis talle rahvusvahelise kaitse, ning et kõnealune liikmesriik on kohustatud selle isiku tagasi võtma, välja arvatud juhul, kui tagasisaamine on lubatud direktiivi 2004/83/EÜ kohaselt. Samu kaitsemeetmeid tuleks kohaldada rahvusvahelise kaitse saaja suhtes, kes elab teises liikmesriigis, kuid ei ole seal veel omandanud pikaajalise elaniku staatust.
- (11) Kui rahvusvahelise kaitse saaja väljasaatmine väljapoole liidu territooriumi on direktiivi 2004/83/EÜ kohaselt lubatud, peaksid liikmesriigid tagama, et kogu teave saadakse asjakohastest allikatest, sealhulgas vajaduse korral liikmesriigist, kes andis rahvusvahelise kaitse, ja et seda hinnatakse põhjalikult tagamaks, et otsus kõnealuse kaitse saaja väljasaatmiseks on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 4 ja artikli 19 lõikega 2.
- (12) Käesoleva direktiiviga austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige selle artiklis 7.
- (13) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsiooni-devahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja liidu huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses

välja toodud vastavus käesoleva direktiivi ja ülevõtmis-meetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks.

- (14) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale kõnealused liikmesriigid käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (15) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2003/109/EÜ muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 2 punkt f asendatakse järgmisega:

„f) rahvusvaheline kaitse – rahvusvaheline kaitse vastavalt nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/83/EÜ (miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta) (*) artikli 2 punktis a määratletule;

(*) ELT L 304, 30.9.2004, lk 2.”

- 2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 2 punktid c ja d asendatakse järgmisega:

„c) tohib liikmesriigis elada seoses kaitsega, mis ei kujuta endast rahvusvahelist kaitset, või seoses samal alusel elamisloa taotlemisega ning ootab otsust oma staatuse kohta;

- d) on taotlenud rahvusvahelist kaitset ning kelle taotluse suhtes ei ole veel tehtud lõplikku otsust;”;

⁽¹⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

b) lõike 3 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) 13. detsembri 1955. aasta elama asumist käsitlev Euroopa konventsioon, 18. oktoobri 1961. aasta Euroopa sotsiaalharta, 3. mai 1987. aasta muudetud Euroopa sotsiaalharta, 24. novembri 1977. aasta võõrtöölise õigusliku seisundi Euroopa konventsioon, 28. juuli 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni (mida on muudetud 31. jaanuaril 1967 New Yorgis allkirjastatud protokolliga) lisa lõige 11 ning 16. oktoobri 1980. aasta Euroopa leping pagulaste eest vastutuse ülekandmise kohta.”

3) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Liikmesriigid ei anna rahvusvahelise kaitse alusel pikaajalise elaniku staatust, kui rahvusvaheline kaitse tühistatakse, lõpetatakse või kui selle uuendamisest keeldutakse vastavalt direktiivi 2004/83/EÜ artikli 14 lõikele 3 või artikli 19 lõikele 3.”;

b) lõikele 2 lisatakse järgmine lõik:

„Isikute puhul, kellele on antud rahvusvaheline kaitse, võetakse lõikes 1 osutatud perioodi arvutamisel arvesse vähemalt poolt sellest ajavahemikust, mis jääb rahvusvahelise kaitse taotluse (mille alusel anti rahvusvaheline kaitse) esitamise kuupäeva ja direktiivi 2004/83/EÜ artiklis 24 osutatud elamisloa väljaandmise kuupäeva vahele, või tervet kõnealust ajavahemikku, kui see ületab 18 kuud.”

4) Artiklile 8 lisatakse järgmised lõiked:

„4. Kui liikmesriik annab pikaajalise elaniku ELi elamisloa välja kolmanda riigi kodanikule, kellele ta on andnud rahvusvahelise kaitse, kannab ta kõnealuse pikaajalise elaniku ELi elamisloale rubriiki „Märkused” järgmise märkuse: „Rahvusvahelise kaitse andis [liikmesriik] [kuupäev]”.

5. Kui teine liikmesriik annab pikaajalise elaniku ELi elamisloa välja kolmanda riigi kodanikule, kellele on pikaajalise elaniku ELi elamisloa, mis sisaldab lõikes 4 osutatud märkust, juba andnud muu liikmesriik, lisab teine liikmesriik pikaajalise elaniku ELi elamisloale sama märkuse.

Enne kui teine liikmesriik lisab lõikes 4 osutatud märkuse, taotleb ta kõnealuses märkuses nimetatud liikmesriigilt

taotluse selle kohta, kas pikaajaline elanik on endiselt rahvusvahelise kaitse saaja. Märkuses nimetatud liikmesriik vastab hiljemalt ühe kuu jooksul pärast teabetaotluse kättesaamist. Kui rahvusvaheline kaitse on lõpliku otsusega ära võetud, siis teine liikmesriik kõnealust märkust ei lisa.

6. Kui vastutus pikaajalise elaniku rahvusvahelise kaitse eest kanti kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste õigusaktidega või siseriikliku õigusega üle teise liikmesriiki pärast lõikes 5 osutatud pikaajalise elaniku ELi elamisloa väljastamist, muudab teine liikmesriik vastavalt lõikes 4 osutatud märkust hiljemalt kolme kuu jooksul pärast vastutuse ülekandmist.”

5) Artiklile 9 lisatakse järgmine lõige:

„3a. Liikmesriigid võivad pikaajalise elaniku staatuse tühistada, kui rahvusvaheline kaitse tühistatakse, lõpetatakse või kui selle uuendamisest keeldutakse vastavalt direktiivi 2004/83/EÜ artikli 14 lõikele 3 või artikli 19 lõikele 3, kui pikaajalise elaniku staatus omandati rahvusvahelise kaitse alusel.”

6) Artiklile 11 lisatakse järgmine lõige:

„4a. Lõiked 3 ja 4 ei piira rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigi puhul direktiivi 2004/83/EÜ kohaldamist.”

7) Artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmised lõiked:

„3a. Kui liikmesriik otsustab saata välja pikaajalise elaniku, kelle pikaajalise elaniku ELi elamisloa sisaldab artikli 8 lõikes 4 osutatud märkust, taotleb ta kõnealuses märkuses nimetatud liikmesriigilt kinnitust selle kohta, et asjaomane isik on kõnealuses liikmesriigis endiselt rahvusvahelise kaitse saaja. Märkuses nimetatud liikmesriik vastab hiljemalt ühe kuu jooksul pärast teabetaotluse kättesaamist.

3b. Kui pikaajaline elanik on endiselt rahvusvahelise kaitse saaja märkuses nimetatud liikmesriigis, saadetakse ta välja kõnealusesse liikmesriiki, kes võtab rahvusvahelise kaitse saaja ja tema pereliikmed viivitamata ja ilma formaalsusteta tagasi, ilma et see piiraks kohaldatava liidu või siseriikliku õiguse ja perekonna ühtsuse põhimõtte kohaldamist.

3c. Erandina lõikest 3b jääb väljasaatmise otsuse vastu võtnud liikmesriigile õigus kooskõlas tema rahvusvaheliste kohustustega saata pikaajaline elanik riiki, mis ei ole rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriik, kui kõnealune isik täidab direktiivi 2004/83/EÜ artikli 21 lõikes 2 täpsustatud tingimusi.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„6. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2004/83/EÜ artikli 21 lõike 1 kohaldamist.”

8) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 19a

Pikaajalise elaniku ELi elamisloa muudatused

1. Kui pikaajalise elaniku ELi elamisloa sisaldab artikli 8 lõikes 4 osutatud märkust ning kui vastutus pikaajalise elaniku rahvusvahelise kaitse eest kantakse kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste õigusaktidega või siseriikliku õigusega teise liikmesriiki üle enne, kui kõnealune liikmesriik väljastab artikli 8 lõikes 5 osutatud pikaajalise elaniku ELi elamisloa, taotleb teine liikmesriik pikaajalise elaniku ELi elamisloa väljastanud liikmesriigilt kõnealuse märkuse asjakohast muutmist.

2. Kui pikaajalisele elanikule antakse rahvusvaheline kaitse teises liikmesriigis enne, kui kõnealune liikmesriik väljastab artikli 8 lõikes 5 osutatud pikaajalise elaniku ELi elamisloa, taotleb kõnealune liikmesriik pikaajalise elaniku ELi elamisloa väljastanud liikmesriigilt elamisloa muutmist, et lisada sinna artikli 8 lõikes 4 osutatud märkus.

3. Pikaajalise elaniku ELi elamisloa väljastanud liikmesriik väljastab muudetud pikaajalise elaniku ELi elamisloa hiljemalt kolme kuu jooksul pärast lõigetes 1 ja 2 osutatud taotluse saamist teiselt liikmesriigilt.”

9) Artiklile 22 lisatakse järgmine lõige:

„3a. Kui rahvusvahelist kaitset ei ole vahepeal ära võetud või kui isik kuulub ühte direktiivi 2004/83/EÜ artikli 21 lõikes 2 täpsustatud kategooriatest, ei kohaldata käesoleva artikli lõiget 3 nende kolmandate riikide kodanike suhtes,

kelle pikaajalise elaniku ELi elamisloa, mille on välja andnud esimene liikmesriik, sisaldab käesoleva direktiivi artikli 8 lõikes 4 osutatud märkust.

Käesolev lõige ei piira direktiivi 2004/83/EÜ artikli 21 lõike 1 kohaldamist.”

10) Artikli 25 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid määravad kontaktpunktid, kes vastutavad artiklites 8, 12, 19, 19a, 22 ja 23 osutatud teabe ja dokumentide vastuvõtmise ja edastamise eest.”

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 20. maiks 2013. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 11. mai 2011

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
GYŐRI E.